

KAŽDÝ MŮŽE.

Občanská společnost jako živné podhoubí demokracie.

23. 6. 2019, Letenská pláň

MILION
CHVILEK PRO
DEMOKRACII

Milí přátelé, každý z nás má nějaký nápad či vizi jak dál, jak pokračovat. Zejména je třeba jasně odpovědět na otázku, kterou nám mnozí z vás kladou: stane se Milion chvilik politickou stranou?

Nestane.

Milion chvilik je a zůstane nadstranickou občanskou iniciativou, která spojuje všechny, kterým na demokracii záleží. Právě v nadstranickosti je totiž síla současných protestů.

Rozhlédněte se kolem sebe. Spatříte lidi nejrůznějších názorů, zájmů a politických preferencí. My všichni jsme se dokázali sejít na jednom místě kvůli jednoduché společné věci: chceme bránit a podporovat demokracii. V mnoha dalších věcech bychom se však už navzájem neshodli. To k demokracii patří. Kdyby se však náš spolek stal politickou stranou, ztratil by tím svou nejdůležitější vlastnost: schopnost spojit různorodé lidi za tím podstatným.

Naším úkolem není stát se politickou stranou. Naším úkolem je probuzení a propojování občanské společnosti, formulace témat a poskytnutí praktické služby ve formě zajištění možnosti se sejít, když je to potřeba. Třeba zde na Letné. Jsme ale přesvědčeni, že právě aktivní občanská společnost může nakonec pomoci transformovat i naši politickou scénu.

Úkolem Milionu chvilik není nabízení konkrétních politických řešení. Naším úkolem je pomáhat proměnit společenskou atmosféru. Pojďme společně tuto protestní energii proměnit v energii aktivizační a pozitivní. Politické strany mohou na tuto energii navázat.

Není pravda, že politika je nutně špinavá. Politika není svinstvo. Je to potřebná služba občanům a její podoba je odrazem lidí, kteří ji dělají. I dnes je mezi politiky mnoho schopných, zodpovědných, obětavých a čestných lidí. Vybavte si jednoho, či několik takových politiků a političek. Máte každý alespoň jednoho či jednu před očima? Poděkujte jim a zatleskejte jim, prosím.

Ale i mimo politiku je třeba pečovat o věci veřejné. Zodpovědnost za společnost nese každý a každá z nás. Každý z nás si může najít větší či menší chvilku pro demokracii.

- **KAŽDÝ MŮŽE** informovat o problémech, které se v politice a jinde dějí. Může na ně upozornit novináře nebo sepsat petici. Může mluvit s lidmi okolo sebe.
- **KAŽDÝ MŮŽE** uspořádat veřejnou debatu či protest.
- **KAŽDÝ MŮŽE** založit spolek, v němž bude spolupracovat s druhými na dobré věci či na řešení nějakého problému.
- **KAŽDÝ MŮŽE** volit politickou stranu, která řešení problému nabízí.
- **KAŽDÝ MŮŽE** do nějaké strany vstoupit a měnit ji k lepšímu, kandidovat za ni a proměňovat i potřebné instituce a úřady.
- **KAŽDÝ MŮŽE** o problému diskutovat se svými zastupiteli, ať už formou občanských interpelací na zastupitelstvu nebo třeba navštěvováním poslanců.
- **KAŽDÝ MŮŽE** ještě mnoho dalších věcí. Fantazii se meze nekladou.
- **KAŽDÝ MŮŽE.**

Dlouhé roky jsme od řady politiků slychali, že demokracii tvoří jedině strany, že občanští aktivisté nejsou nikým voleni, a proto nemají demokratickou legitimitu. Nyní vidíme důsledky takového postoje: tradičním demokratickým stranám ubývají voliči a už v parlamentu nedokáží složit většinu. Důvody tohoto stavu jsou různé, ale jedním z nich je, že strany ztrácejí vazbu na své občanské podhoubí. A toho přesně zneužil Andrej Babiš, který stojí na občanské pasivitě, stojí na tom, že řada lidí rezignovala a odmítá se zajímat. Ale stojí také na tom, že řada lidí je v tak těžké pozici, že se zajímat nemůže. Dnes jsme tu i za ně.

Demokratické strany se i ve svém současném oslabeném stavu snaží za demokracii a spravedlnost bojovat. V tom si zaslouží naše uznání a podporu. Budme za ně vděční. Bojují i za nás. Ale pokud mají ve svém zápasu úspěh, potřebují z občanské společnosti načerpat novou sílu a inspiraci. Politické strany potřebují aktivní občanskou společnost – a naopak občanská společnost se musí umět projevit i politicky.

Právě v tom je obrovský potenciál těchto našich demonstrací a dalších aktivit po celé zemi. Nejde v nich jen o obranu demokracie a právního státu. Jde v nich také o probuzení občanské společnosti. My všichni, kdo jsme tady, i ti, kdo jsou tu s námi ve svých myšlenkách, dáváme najevo, že nám stav věcí veřejných není lhostejný, že jsme připraveni se podílet na jeho nápravě, byť každý jiným způsobem a v jiné míře.

V tomto smyslu mohou být naše demonstrace pro demokratické strany nabídkou a výzvou. Budme připraveni s nimi spolupracovat. Pomáhejme jim a dávejme jim také možnost se na tuto vlnu občanství napojit. Kladme jim na srdce, aby se dokázaly sjednotit na obraně základních principů demokracie a právního státu a aby dokázaly politicky proměňovat stát k lepšímu.

Ale občanská společnost sleduje a kontroluje i tyto strany a musí být připravena je korigovat, když se svým idejím a hodnotám zpronevěří, když nebudou dbát o naši zemi, stát, společnost a občany, nýbrž o svůj vlastní prospěch. Jestliže nedokáží na vaši energii pozitivně navázat, mohou z impulsů vytvářených občanskou společností, z tohoto podhoubí, které tvoříte vy a všichni další aktivní občané, vyrůstati strany nové, které v tom budou úspěšnější.

Stále je to však na nás všech. Proměna společnosti je běh na dlouhou trať. Náš spolek na ní běží již rok a půl. Nespadli jsme z nebe. Navazujeme na skvělou práci mnoha běžců před námi. Mnoho spolků, organizací, neformálních skupin, iniciativ i jednotlivců dělalo a dělá důležitou mravenčí práci pro náš společný prostor, pro demokracii. Mnozí z vás jste na této trati již 10, 30, 50 či dokonce 70 let. Je nám ctí běžet spolu s Vámi a doufáme, že se k nám přidá ještě mnoho dalších běžců, kteří si uvědomí, že odpovědnost za budoucnost nese každý z nás. A že každý z nás může něco změnit.

KAŽDÝ MŮŽE.